

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра економіки та управління виробничим
і комерційним бізнесом

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни

«ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ»

Харків – 2015

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом 15 вересня 2014 р., протокол № 2.

Методичні вказівки рекомендуються для студентів напряму 6.030504 «Економіка підприємства» всіх форм навчання.

Укладачі:

старш. викл. Т.М. Юсупова,
асист. Г.В. Обруч

Рецензент

доц. Н.Є. Каличева

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни

*«ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ
НА ПІДПРИЄМСТВІ»*

Відповідальний за випуск Юсупова Т.М.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 16.02.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,25. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного
транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

Модуль 1

Тема 1. Сутність планування й особливості його здійснення на підприємстві.....	4
Тема 2. Система планів підприємства.....	7
Тема 3. Маркетингові дослідження. Планування збуту та контролю продукції.....	10
Тема 4. Виробництво продукції.....	13
Тема 5. Оперативно-календарне планування.....	16
Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва...	19
Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю.....	22

Модуль 2

Тема 8. Персонал і оплата праці.....	25
Тема 9. Виробнича інфраструктура.....	28
Тема 10. Витрати виробництва.....	31
Тема 11. Фінансове планування на підприємстві.....	34
Тема 12. Оновлення продукції.....	37
Тема 13. Організаційно-технічний розвиток.....	40
Тема 14. Бізнес-планування.....	42
Список літератури.....	46

МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1

СУТНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ Й ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Перелік основних питань теми

1 Планування як наука. Процес планування і вибір рішень в умовах ринкової економіки.

2 Методи планових розрахунків.

Питання до самоконтролю

1 Сформулюйте сутність понять «планування» і «план». У чому ви вбачаєте їх принципову відмінність?

2 Опишіть механізм здійснення планової діяльності. Сформулюйте алгоритм цього процесу.

3 Обґрунтуйте сутність системного підходу до планування.

4 Що ви розумієте під поняттям «метод планування»? Назвіть декілька з них та розкрийте їх сутність.

5 Що ви розумієте під поняттям «модель планування»? Назвіть їх різновиди та розкрийте сутність кожної з них.

6 Назвіть складові сучасної системи менеджменту й обґрунтуйте місце, що посідає планування серед них, його значення для управління.

Література [7, 8].

Тести

1 Об'єктом науки планування є:

- а) управлінські рішення;
- б) підприємство як суб'єкт господарювання;
- в) зовнішнє середовище.

2 Основні принципи планування виробництва:

- а) стабільність;
- б) неперервність;
- в) оптимальність.

3 Одним із основних завдань підприємницької діяльності

є:

- а) виробництво товарів;
- б) соціальний захист населення;
- в) отримання прибутку.

4 Які витрати відносять до змінних:

- а) заробітна плата економіста планового відділу;
- б) основні матеріали;
- в) оренда офісу.

5 Яка з відповідей правильна:

- а) собівартість продукції вища від її вартості;
- б) вартість продукції вища від її собівартості;
- в) собівартість продукції дорівнює її вартості;
- г) собівартість може бути вища, нижча чи дорівнювати вартості продукції.

6 Об'єкт калькулювання – це:

- а) суб'єкт господарювання;
- б) структурні підрозділи суб'єкта господарювання;
- в) виріб;
- г) робоче місце.

7 Кошторис витрат на виробництво продукції складається:

- а) за комплексними витратами;
- б) з погляду економічних елементів;
- в) на одиницю виробу.

8 Точка беззбитковості характеризує обсяг продажу, при якому:

- а) виторг від реалізації продукції більший від загальних витрат;
- б) виторг від реалізації продукції дорівнює загальним витратам;
- в) прибуток від реалізації дорівнює загальним витратам.

9 Нормативна база планування складається із:

- а) системи норм і нормативів;
- б) групових показників;
- в) нормативних показників продукції.

10 Назвіть методи планування:

- а) балансовий метод;
- б) метод техніко-економічного аналізу;
- в) нормативний метод.

11 Ділення витрат на постійні і змінні відбувається з метою:

- а) прогнозування прибутку;
- б) розроблення стратегічних планів підприємства;
- в) визначення для кожної конкретної ситуації обсягу реалізації, що забезпечить беззбиткову діяльність підприємства.

12 Балансовий метод у плануванні – це:

- а) метод, що ґрунтується на взаємозв'язку ресурсів, які необхідні для реалізації цілей підприємства та джерел їх забезпечення;
- б) метод, при якому підприємства встановлюють мету для досягнення в майбутньому і, виходячи з неї, визначають тривалість планового періоду й проміжні планові показники;
- в) метод, що ґрунтується на оптимізаційних розрахунках різних моделей розвитку підприємства.

13 У відповідності до якого документа здійснюється управління підприємством:

- а) статут;
- б) технологічний регламент;
- в) колективний договір.

ТЕМА 2

СИСТЕМА ПЛАНІВ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік основних питань теми

- 1 Функціонування системи планування на підприємстві.
- 2 Різновиди планів.
- 3 Склад планів і організація їх розроблення.

Питання до самоконтролю

- 1 Розкрийте сутність терміну «система планування».
- 2 Назвіть складові системи планів, розкрийте роль, яку вони виконують у процесі здійснення планової діяльності.
- 3 Назвіть суб'єкт та об'єкт процесу планування?
- 4 Обґрунтуйте необхідність дотримання принципів під час організації процесу планування.
- 5 Які принципи планування забезпечують відповідність планів реальним умовам господарювання?
- 6 Який критерій покладено у розподіл повноважень між суб'єктами планування різних рівнів?

Література [7, 8].

Тести

1 Залежно від терміну, на який розробляється план, існують такі види планів підприємства:

- а) фінансовий план;
- б) бізнес-план;
- в) довгострокові плани.

2 Виробнича структура підприємства – це:

- а) склад, кількісне співвідношення і розміри внутрішніх підрозділів, форми їх побудови;
- б) структура випуску продукції за номенклатурою;
- в) частка капіталу кожного засновника в статутному фонді.

3 Перевірка відповідності фактичних характеристик (процесів діяльності, об'єктів) установленим вимогам і обмеженням називається:

- а) контролем;
- б) стимулюванням;
- в) економічною діагностикою.

4 Основними підсистемами планування вважають:

- а) стратегічне планування;
- б) бізнес-план;
- в) тактичне планування.

5 Поточне планування визначає цілі підприємства:

- а) на 5 – 10 – 15 років;
- б) на 2 – 5 років;
- в) на рік.

6 Оперативні плани – це:

- а) плани на 5 – 10 – 15 років;
- б) плани на рік;
- в) детальні плани, присвячені вирішенню конкретних питань діяльності підприємства в короткостроковому періоді.

7 Вкажіть витрати, що не залежать від обсягу виробництва:

- а) змінні;
- б) постійні;
- в) прями.

8 Які з перелічених елементів не входять до виробничої собівартості:

- а) сировина й основні матеріали;
- б) заробітна плата основних виробничих робітників;

- в) витрати на підготовку кадрів;
- г) витрати на збут.

9 При збільшенні загального обсягу виробництва продукції постійні витрати на весь обсяг виробництва:

- а) збільшаться;
- б) не зміняться;
- в) зменшаться.

10 Ринковій моделі господарювання характерні такі особливості:

- а) розширення прав і обов'язків суб'єктів господарювання;
- б) наявність прямого втручання в роботу підприємства державних органів управління;
- в) централізація управління і жорсткий контроль над діяльністю суб'єктів господарювання.

11 До власних джерел формування оборотних засобів підприємства належать:

- а) чистий прибуток;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) кредиторська заборгованість.

12 Що належать до нематеріального стимулювання робітників:

- а) преміювання за раціональну пропозицію;
- б) пільгове харчування, доплати за стаж роботи;
- в) гнучкі робочі графіки, охорона праці.

13 Що належать до матеріального стимулювання робітників:

- а) пільгове харчування, доплати за стаж роботи;
- б) гнучкі робочі графіки;
- в) просування по службі.

ТЕМА 3

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ. ПЛАНУВАННЯ ЗБУТУ ТА КОНТРОЛЮ ПРОДУКЦІЇ

Перелік основних питань теми

- 1 Маркетингові дослідження. Зміст, цілі та види.
- 2 Шляхи впливу на попит та планування реклами.
- 3 Планування збуту продукції.

Питання до самоконтролю

- 1 У чому різниця між дослідженням ринку й маркетинговим дослідженням?
- 2 Які основні етапи маркетингового дослідження?
- 3 Які основні види маркетингових досліджень?
- 4 Які існують основні методи оцінки майбутнього попиту на продукцію? Назвіть переваги та недоліки.
- 5 Порядок визначення обсягів збуту з урахуванням залишків продукції.
- 6 Підходи до планування рекламного бюджету.
- 7 Основні етапи процесу планування рекламних заходів.

Література [2 – 4].

Тести

1 Збут підприємством свого товару – це:

- а) процес реалізації промислової продукції з метою задоволення потреб і запитів споживачів та отримання доходу;
- б) комплекс заходів у сфері досліджень торгівельно-збутової діяльності підприємства;
- в) процес виробництва промислової продукції з метою задоволення потреб і запитів споживачів.

2 Планування збуту продукції проводять на основі:

- а) маркетингових досліджень;
- б) наявних ресурсів підприємства;
- в) аналізу показників діяльності підприємства за попередні роки.

3 План збуту продукції – це:

- а) план виробництва та реалізації продукції;
- б) обсяг продукції та послуг, який визначається попитом у процесі дослідження ринку й буде реалізований у плановому періоді;
- в) обсяг продукції для внутрішнього споживання.

4 Плановий обсяг збуту визначається:

- а) у діючих цінах на час складання плану;
- б) у порівняльних цінах;
- в) в оптових цінах з урахуванням податку на додану вартість.

5 Під час планування витрат на збут їх необхідно віднести до витрат:

- а) адміністративних;
- б) витрат на гарантійний ремонт;
- в) загальновиробничих.

6 При плануванні витрат на рекламу їх необхідно віднести до витрат:

- а) адміністративних;
- б) загальновиробничих;
- в) на збут.

7 Розроблення плану збуту повинно відбутися:

- а) в обсягах і в строки, що відповідають можливостям підприємства;
- б) в обсягах і в строки, що відповідають запитам споживачів;
- в) в обсягах, необхідних для безперервного виробництва.

8 Витрати на збут продукції – це:

- а) витрати на обслуговування й управління виробництвом;
- б) витрати на дослідження ринку, рекламу продукції та її продаж;
- в) витрати на виробництво продукції.

9 Ефективність реклами оцінюється за таким показником:

- а) коефіцієнт використання матеріалів;
- б) витрати на рекламу в розрахунку на одиницю обсягу збуту продукції;
- в) коефіцієнт оборотності рекламних засобів.

10 Існують такі основні параметри впливу на збут продукції:

- а) ціна товару;
- б) виробнича потужність;
- в) залишки готової продукції.

11 Калькулювання собівартості продукції складається:

- а) на визначений період;
- б) за економічними елементами;
- в) за статтями витрат.

12 Сукупність сталих зв'язків об'єктів і суб'єктів управління підприємством, що реалізовані в конкретних організаційних формах, називається:

- а) структурою виробництва;
- б) структурою управління;
- в) структурою підприємства.

13 З якою метою на підприємстві розраховується точка беззбитковості:

- а) для визначення обсягу реалізованої продукції;
- б) для визначення мінімального обсягу виробництва;
- в) для аналізу собівартості виготовленої продукції.

ТЕМА 4

ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ

Перелік основних питань теми

- 1 Виробнича програма підприємства. Її зміст і оптимізація.
- 2 Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні.

Питання до самоконтролю

- 1 Розкрийте поняття виробничої програми та обґрунтуйте її роль у системі планів.
- 2 Наведіть схему процесу розроблення виробничої програми.
- 3 Що ви розумієте під поняттям «структура виробничої програми підприємства»?
- 4 Наведіть показники, що використовуються при розрахунках виробничої програми.
- 5 Наведіть показники виробничої програми в різних одиницях виміру. Розкрийте переваги та недоліки їх використання.
- 6 Розкрийте порядок визначення залишків незавершеного виробництва.
- 7 Яка мета здійснення оптимізації виробничої програми та які критерії при цьому можуть використовуватися ?

Література [4 – 6].

Тести

1 Виробнича програма підприємства визначає:

- а) максимально можливий випуск продукції необхідної якості в передбаченій номенклатурі за певний час при повному завантаженні обладнання та виробничих площ;

б) необхідний обсяг виробництва продукції в плановому періоді, який відповідає за номенклатурою, асортиментом і якістю вимогам плану продажу;

в) обсяг виробництва з урахуванням приросту товарної продукції.

2 Основними завданнями виробничої програми є:

а) максимальне задоволення потреб споживачів у високоякісній продукції, яка випускається підприємством при найкращому використанні ресурсів та отриманні максимального прибутку;

б) максимально можливий випуск продукції з метою отримання прибутку;

в) випуск продукції для підтримки беззбиткового виробництва.

3 Виробнича програма складається з таких розділів:

а) план виробництва продукції у натуральному вираженні;

б) план собівартості продукції;

в) фінансовий план;

г) план виробництва продукції у вартісному вираженні.

4 Оптимальна виробнича програма — це:

а) програма, яка відповідає структурі ресурсів підприємства та забезпечує найкращі результати його діяльності за прийнятним критерієм;

б) програма максимально можливого випуску продукції відповідно до наявних виробничих потужностей підприємства;

в) програма, яка відповідає обсягу нормальної потужності виробництва.

5 Яку з наведених відповідей слід вважати правильною:

а) виробнича програма завжди має відповідати виробничій потужності;

б) виробнича програма може перевищувати виробничу потужність;

в) виробнича програма може бути меншою, ніж виробнича потужність.

6 Виробнича програма підприємства відображає:

- а) обсяг випуску продукції;
- б) рентабельність виробництва;
- в) загальновиробничі витрати.

7 До вартісних показників виробничої програми належать:

- а) нормативно-чиста продукція;
- б) валова продукція;
- в) обсяг незавершеного виробництва.

8 Валова продукція підприємства – це:

- а) загальна вартість усіх видів готової продукції, робіт та послуг виробничого характеру, що будуть підготовлені до реалізації;
- б) вся продукція підприємства у вартісному вираженні незалежно від ступеня її готовності;
- в) обсяг реалізованої продукції підприємства.

9 Реалізована продукція підприємства — це:

- а) обсяг валової продукції підприємства;
- б) весь обсяг виробленої продукції на підприємстві;
- в) продукція, відвантажена споживачеві, за яку надійшли гроші на поточний рахунок підприємства або мають надійти у зазначений термін.

10 Яке твердження є правильним:

- а) валова продукція більша за обсягом, ніж товарна;
- б) товарна продукція більша за обсягом, ніж валова;
- в) величина валової продукції може бути меншою, більшою або однаковою з товарною.

11 Товарна продукція — це:

- а) незавершене виробництво;
- б) запчастини та напівфабрикати для реалізації на сторону;
- в) готова для реалізації продукція.

12 Основою для визначення плану обсягу продукції у вартісному вираженні служить:

- а) план витрат на виробництво продукції;
- б) фінансовий план;
- в) план виробництва промислової продукції у натуральному вираженні.

13 Виробничим процесом називається:

- а) сукупність пов'язаних між собою науково-технічних процесів, що забезпечують технологічну готовність підприємства випускати продукцію відповідної якості;
- б) процес виготовлення виробів, призначених тільки для власних потреб підприємства;
- в) сукупність дій людей, засобів праці й природи, необхідних для виготовлення продукції.

ТЕМА 5

ОПЕРАТИВНО-КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ

Перелік основних питань теми

1 Зміст і завдання оперативно-календарного планування (ОКП). Ритмічність виробництва.

2 Особливості ОКП на підприємствах різних типів виробництва.

Питання до самоконтролю

1 Які завдання ставить перед собою здійснення ОКП на підприємстві?

2 У чому суть календарного планування?

3 Що таке диспетчерське регулювання?

4 Зміст та основні завдання міжцехового та внутрішньоцехового планування.

5 Які види планово-облікових одиниць ви знаєте?

6 Що являють собою «подетальна» та «позамовна» системи оперативно-календарного планування?

7 Розкрийте переваги, які дає забезпечення ритмічності виробничої діяльності та методи розрахунку ритмічності.

8 У чому полягають головні завдання ОКП для виробництв різного типу?

Література [6, 8, 9].

Тести

1 В одиничному виробництві об'єктом планування при оперативно – календарному плануванні є:

- а) замовлення;
- б) партії деталей;
- в) такт випуску виробів.

2 Рівномірне виробництво в оперативно – календарному плануванні – це:

- а) випуск відповідно до плану-графіка;
- б) відрізок часу, на який кожний попередній частковий процес повинен випереджати наступний процес;
- в) виробництво у рівні проміжки часу однакового обсягу продукції на всіх стадіях виробничого процесу.

3 Відповідно до різних об'єктів планування в оперативно – календарному плануванні розрізняють:

- а) міжцехове планування;
- б) помісячне планування;
- в) подекадне планування.

4 Подекадний метод оцінки ритмічності в оперативно-календарному плануванні полягає в тому, що:

- а) розраховуються і порівнюються планові та фактичні показники по декадах;
- б) розраховуються і порівнюються планові та фактичні показники по місяцях;
- в) розраховуються і порівнюються планові та фактичні показники за рік у цілому.

5 Основним календарно-плановим розрахунком у серійному виробництві є визначення:

- а) наявності кваліфікованих робітників;
- б) нормативного розміру партії запуску заготовок, деталей у виробництво;
- в) ефективного фонду часу роботи обладнання.

6 Основними календарно-плановими нормативами у масовому виробництві є:

- а) такт і ритм роботи потокових ліній;
- б) кількість робочих місць та їх завантаження;
- в) розмір запасів;
- г) усі варіанти правильні.

7 Такт лінії при плануванні роботи однопредметних безперервних потокових ліній розраховується як:

- а) відношення ефективного фонду часу роботи устаткування до виробничої програми запуску деталей;
- б) добуток величини транспортної партії на ефективний фонд часу роботи устаткування;
- в) відношення виробничої програми запуску деталей до ефективного фонду часу роботи устаткування.

8 Оперативно-календарне планування – це конкретизація плану виробництва у вигляді завдань у натуральній кількості за конкретними виконавцями:

- а) на короткі проміжки часу;
- б) на довгостроковий період;
- в) на середньостроковий період.

9 Існують такі системи оперативного планування:

- а) оперативна;
- б) розширена;
- в) подетальна.

10 Міждехове планування включає:

- а) встановлення цехам виробничих завдань;
- б) складання планових завдань для усього виробництва;
- в) складання планових завдань для робочих місць.

11 Ритмічне виробництво – це:

- а) випуск продукції відповідно до плану-графіка;
- б) відрізок часу, на який кожний попередній частковий процес повинен випереджати наступний процес;
- в) виробництво у рівні проміжки часу однакового обсягу продукції на всіх стадіях виробничого процесу.

12 Основним завданням плану матеріально-технічного забезпечення є:

- а) визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах для здійснення виробничо-господарської і комерційної діяльності;
- б) визначення потреби в матеріальних і трудових ресурсах для здійснення виробничо-господарської діяльності;
- в) визначення потреби в матеріальних ресурсах для зберігання на складах підприємства.

13 Собівартість – це:

- а) витрати підприємства на виробництво, збут продукції, на поповнення запасів підприємства;
- б) виражені у грошовій формі поточні витрати підприємства на виробництво і збут продукції, виконання робіт і надання послуг;
- в) витрати підприємства на виробництво продукції.

ТЕМА 6

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА (МТЗ)

Перелік основних питань теми

- 1 Зміст плану матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) та послідовність його розроблення.
- 2 Методи розрахунку потреби в матеріалах.
- 3 Запаси та регулювання їх розміру.
- 4 Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах.

Література [4, 6, 9].

Питання до самоконтролю

- 1 Назвіть основні цілі здійснення планування МТЗ.
- 2 Розкрийте значення МТЗ як фактора забезпечення конкурентоспроможності підприємства в ринкових умовах.
- 3 Назвіть складові частини балансу матеріальних ресурсів.
- 4 Наведіть методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах для основного виробництва.
- 5 Що розуміють під поняттям «виробничий запас»?
- 6 Порядок визначення оптимальних умов постачання.

Тести

1 План матеріально-технічного забезпечення складається з таких частин:

- а) розрахунків потреби в матеріально-технічних ресурсах;
- б) плану організаційно-технічного розвитку;
- в) інформації про кон'юнктуру ринку товарів.

2 Виробничі запаси підприємства поділяються на:

- а) обладнання;
- б) основні і допоміжні матеріали;
- в) сировину, основні і допоміжні матеріали, комплектуючі вироби.

3 Виробничі запаси матеріальних ресурсів поділяються на:

- а) внутрішньовиробничий запас;
- б) страховий запас;
- в) поточний запас.

4 Як зміниться повна собівартість одиниці продукції, якщо загальний обсяг виробництва скоротиться:

- а) зменшиться;
- б) збільшиться;
- в) не зміниться.

5 До основних шляхів скорочення норм виробничих запасів матеріальних ресурсів належать:

- а) скорочення періоду поставки;
- б) розвиток прямих господарських зв'язків;
- в) розрахунок чеками.

6 Регулювання запасів здійснюється за такими системами:

- а) «стандартних поставок»;
- б) «максимум – мінімум»;
- в) «максимум поставки».

7 Назвіть позитивні сторони системи управління запасами «точно в строк»:

- а) мінімум запасів;
- б) максимум запасів;
- в) збільшення складських запасів.

8 Основними шляхами зниження витрат у матеріаломістких галузях є:

- а) збільшення норми витрат;
- б) скорочення і ліквідація браку;
- в) підвищення фондівіддачі.

9 Які з наведених елементів входять до виробничої собівартості:

- а) відрахування на соціальні заходи від заробітної плати основних робітників;
- б) вартість сировини і матеріалів на складах підприємства;
- в) витрати на рекламу продукції.

10 При зменшенні обсягу виробництва постійні витрати на одиницю продукції:

- а) збільшуються;
- б) зменшуються;
- в) не змінюються.

11 Виберіть з наведеного нижче можливу базу розподілу непрямих витрат при калькулюванні собівартості продукції:

- а) обсяг виготовленої продукції;
- б) чисельність виробничо-промислового персоналу;
- в) основна заробітна плата основних виробничих робітників.

12 Назвіть методи розрахунку потреби в матеріалах:

- а) подетальний метод;
- б) системи запасів;
- в) стандартний метод.

ТЕМА 7

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОЮ ПОТУЖНІСТЮ

Перелік основних питань теми

- 1 Види виробничої потужності, фактори, що її визначають і послідовність розрахунків.
- 2 Методика розрахунку виробничої потужності.
- 3 Система показників виробничої потужності.

Питання до самоконтролю

- 1 Що розуміють під виробничою потужністю?
- 2 Назвіть види виробничої потужності та фактори, що її визначають. Як визначити середню за період потужність?
- 3 Порядок розрахунку фондів часу, що використовуються при визначенні потужності (пропускної спроможності) обладнання?
- 4 Сформулюйте зміст методики розрахунку виробничої потужності.
- 5 Які показники характеризують використання виробничої потужності?
- 6 Які ви знаєте шляхи поліпшення використання виробничої потужності?

Література [2, 3, 6].

Тести

1 Виробнича потужність промислового підприємства - це:

- а) максимально можливий річний випуск продукції при заданих організаційно-технічних умовах;
- б) максимально можливий річний випуск продукції за умови використання резервного обладнання;
- в) максимальний випуск продукції на «вузьких місцях».

2 Для розрахунку виробничої потужності необхідно мати такі дані:

- а) кількість одиниць обладнання;
- б) продуктивність обладнання;
- в) продуктивність праці робітників.

3 З метою забезпечення зв'язку проекту виробничої програми і виробничої потужності підприємства розробляють:

- а) таблиць робочого часу;
- б) баланс виробничих потужностей;
- в) баланс доходів і видатків.

4 До показників, що характеризують рівень освоєння проектної потужності, належать:

- а) коефіцієнт освоєння проектної потужності;
- б) фондомісткість;
- в) коефіцієнт екстенсивного навантаження.

5 Які етапи проходить обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю:

- а) визначення максимального обсягу випуску виробів, який повинен бути забезпечений наявною виробничою потужністю;
- б) визначення проектної потужності підприємства;
- в) обчислення необхідної кількості введення в дію нових потужностей;
- г) складання балансу виробничої потужності.

6 За способом обчислення у розрахунку на одиницю продукції витрати поділяють на:

- а) постійні;
- б) змінні;
- в) прямі;
- г) непрямі.

7 При збільшенні обсягу виробництва величина змінних витрат на одиницю продукції:

- а) не зміниться;
- б) збільшиться;
- в) зменшиться.

8 Які витрати належать до умовно – постійних:

- а) електроенергія на освітлення;
- б) електроенергія на технологічні потреби;
- в) сировина й основні матеріали;
- г) адміністративно-управлінські витрати.

9 Назвіть витрати, що залежать від обсягу виробництва:

- а) амортизація транспортних засобів;
- б) основні матеріали;
- в) заробітна плата директора підприємства.

10 Назвіть особливості одиничного виробництва:

- а) високий рівень автоматизації контролю якості виробів;
- б) типізація технологічних процесів й оснастки;
- в) переважна чисельність висококваліфікованих робітників, зайнятих у виробничому процесі.

11 Фінансування підприємства з внутрішніх джерел відбувається за рахунок:

- а) амортизації;
- б) довгострокових кредитів банку;
- в) державного цільового фінансування.

12 Основними шляхами збільшення прибутку на промисловому підприємстві є:

- а) підвищення продуктивності праці;
- б) зростання обсягів виробництва і реалізації продукції;
- в) зниження матеріаломісткості продукції;
- г) підвищення фондівіддачі.

13 Назвіть види виробничої потужності:

- а) страхова потужність ;
- б) проектна потужність;
- в) технічна потужність.

МОДУЛЬ 2

ТЕМА 8

ПЕРСОНАЛ І ОПЛАТА ПРАЦІ

Перелік основних питань теми

- 1 Планування персоналу.
- 2 Планування продуктивності праці.
- 3 Планування фонду оплати праці.

Питання до самоконтролю

- 1 Яку мету ставлять під час розроблення плану з питань праці та його оплати ?
- 2 Назвіть види чисельності та категорій працівників.
- 3 Розкрийте сутність методів визначення чисельності персоналу.
- 4 Завдання планування, вихідні дані та методи обчислення продуктивності праці.
- 5 Завдання та вихідні дані для планування витрат на оплату праці. Методи обчислення фонду оплати праці.
- 6 Назвіть види фондів оплати праці.

Література [5, 10, 11].

Тести

1 Планування праці та заробітної плати включає такі показники:

- а) чисельність і склад працівників;
- б) тривалість виробничого циклу;
- в) фонд заробітної плати;
- г) тривалість підготовки виробництва.

2 Яка з основних форм заробітної плати є економічно найвигіднішою:

- а) відрядна;
- б) погодинна;
- в) відрядна чи погодинна залежно від умов виробництва.

3 Плановий фонд заробітної плати – це:

- а) оплата за виготовлену продукцію або обсяг робіт, за фактично відпрацьований час робітниками-погодинниками, а також за виконання робітниками спеціальних функцій;
- б) сума грошей для оплати праці всіх працюючих, зайнятих виконанням виробничого плану;
- в) штатний розклад підприємства.

4 Планування фонду заробітної плати спеціалістів і службовців здійснюється на основі:

- а) денної тарифної ставки і кількості робочих днів у періоді;
- б) штатного розкладу і посадових окладів;
- в) розцінок і планового випуску продукції.

5 Встановлений державою розмір плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може здійснюватися оплата праці, називається:

- а) прожитковий мінімум;
- б) мінімальна заробітна плата;
- в) тарифна ставка робітника 1-го розряду.

6 Для розрахунку планового фонду тарифної заробітної плати робітників-погодинників необхідно знати:

- а) чисельність працівників, годинну тарифну ставку 1-го розряду, дійсний фонд робочого часу і середні тарифні коефіцієнти;
- б) штатний розклад і посадові оклади;
- в) годинні тарифні ставки і відпрацьований час.

7 Для розрахунку планового фонду тарифної заробітної плати робітників-відрядників необхідно знати:

- а) чисельність працівників, годинну тарифну ставку 1-го розряду, дійсний фонд робочого часу і середні тарифні коефіцієнти;
- б) розцінки і плановий випуск продукції;
- в) годинні тарифні ставки і відпрацьований час.

8 При плануванні зростання продуктивності праці й середньої заробітної плати необхідно дотримуватися таких пропорцій:

- а) темпи зростання середньої заробітної плати мають випереджати темпи зростання продуктивності праці;
- б) темпи зростання обох факторів мають бути однаковими;
- в) темпи зростання продуктивності праці мають випереджати темпи зростання середньої заробітної плати.

9 Що належить до нематеріального стимулювання робітників:

- а) преміювання за раціональну пропозицію;
- б) пільгове харчування, доплати за стаж роботи;
- в) гнучкі робочі графіки, охорона праці.

10 Яким показником продуктивність праці вимірюється у промисловості і відображається у статистичній звітності:

- а) кількістю виробленої продукції за одиницю часу;
- б) кількістю виробленої продукції одним працівником за одиницю часу;
- в) кількістю виробленої продукції одним працівником промислово-виробничого персоналу за одиницю часу.

11 Виберіть з наведеного нижче можливу базу розподілу непрямих витрат при калькулюванні собівартості продукції:

- а) обсяг виготовленої продукції;
- б) чисельність виробничо-промислового персоналу;
- в) основна заробітна плата основних виробничих робітників.

ТЕМА 9

ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА

Перелік основних питань теми

1 Особливості функціонування та планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури.

2 Планування забезпечення виробництва технологічною оснасткою.

3 Планування діяльності ремонтного виробництва.

4 Планування енергозабезпечення підприємства.

5 Планування транспортного обслуговування виробництва

Питання до самоконтролю

1 Розкрийте функціональне призначення структурних підрозділів підприємства, що забезпечують основне виробництво.

2 Назвіть вихідні дані для планування потреби в інструментах.

3 Розкрийте порядок планування забезпечення підприємства технологічною оснасткою.

4 Як здійснюють планування обсягу ремонтних робіт?

5 Розкрийте порядок розрахунку чисельності робітників - ремонтників.

6 Методи розрахунку потреби в електроенергії. Сутність енергетичних балансів.

7 Розкрийте порядок визначення чисельності вантажників та водіїв.

Література [4, 7, 9].

Тести

1 Виробнича інфраструктура підприємства – це:

- а) сукупність підрозділів, які створюють умови для нормального перебігу виробничого процесу;
- б) кількість інструменту, що потрібна для виготовлення певного обсягу продукції чи виконання послуг;
- в) кількість робітників і обладнання, що потрібна для виготовлення певного обсягу продукції чи виконання послуг.

2 До основних цехів підприємства відносять:

- а) ремонтно-механічні;
- б) ливарні;
- в) транспортні;
- г) складальні;
- д) інструментальні.

3 До допоміжних і обслуговуючих цехів відносять:

- а) транспортні;
- б) енерго – ремонтні;
- в) механічної обробки;
- г) складальні.

4 З якою метою на підприємстві розробляють схеми вантажопотоків:

- а) для розрахунку чисельності водіїв;
- б) для визначення коефіцієнта завантаження транспортних засобів;
- в) для організації і планування транспортного господарства.

5 Загальна потреба в енергоресурсах включає потребу в електроенергії:

- а) технологічній;
- б) економічній;
- в) освітлювальній.

6 В енергетичних балансах відображаються:

- а) джерела надходження енергоресурсів;
- б) собівартість виробництва енергії;
- в) напрямки використання енергоресурсів.

7 Енергетичний баланс – це:

- а) система взаємопов'язаних показників виробництва, отримання й розподілу різних видів енергії та палива;
- б) кількість енергії, яка переміщується за певний час;
- в) кількість енергії, що потрібна для виконання певного обсягу продукції.

8 Виробничу програму транспортного цеху розробляють:

- а) енергетичний цех;
- б) економічна служба та технічне бюро транспортного цеху;
- в) фінансовий відділ.

9 На підприємствах доцільно створювати такі види складів:

- а) матеріальні;
- б) збутові;
- в) розширені.

10 Виробничим процесом називається:

- а) сукупність пов'язаних між собою науково-технічних процесів, що забезпечують технологічну готовність підприємства випускати продукцію відповідної якості;
- б) процес виготовлення виробів, призначених тільки для власних потреб підприємства;
- в) сукупність дій людей, засобів праці й природи, необхідних для виготовлення продукції.

11 Оптимальна виробнича програма — це:

- а) програма, яка відповідає структурі ресурсів підприємства та забезпечує найкращі результати його діяльності за прийнятним критерієм;
- б) програма максимально можливого випуску продукції відповідно до наявних виробничих потужностей підприємства;

в) програма, яка відповідає обсягу нормальної потужності виробництва.

12 Яку з наведених відповідей слід вважати правильною:

а) виробнича програма завжди має відповідати виробничій потужності;

б) виробнича програма може перевищувати виробничу потужність;

в) виробнича програма може бути меншою, ніж виробнича потужність.

ТЕМА 10

ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА

Перелік основних питань теми

1 Мета, завдання та послідовність розроблення плану собівартості продукції.

2 Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами.

3 Планування собівартості реалізованої продукції.

4 Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат.

Питання до самоконтролю

1 Мета і завдання розроблення плану із собівартості продукції.

2 Вихідні дані для розроблення плану витрат.

3 Сутність планування витрат за техніко-економічними факторами. Економічні елементи витрат.

4 Розрахунок собівартості готової продукції.

5 Розрахунок собівартості реалізованої продукції.

6 Калькулювання витрат. Статті калькуляції.

Література: [4 – 6].

Тести

1 Яка з відповідей правильна:

- а) собівартість продукції вища від її вартості;
- б) вартість продукції вища від її собівартості;
- в) собівартість продукції дорівнює її вартості;
- г) собівартість може бути вища, нижча чи дорівнювати вартості продукції.

2 Калькулювання собівартості продукції складається:

- а) на визначений період;
- б) за економічними елементами;
- в) за статтями витрат.

3 Кошторис витрат на виробництво продукції складається:

- а) за комплексними витратами;
- б) у розрізі економічних елементів;
- в) на одиницю виробу.

4 За способом обчислення у розрахунку на одиницю продукції витрати поділяють на:

- а) постійні;
- б) змінні;
- в) прямі;
- г) непрямі.

5 При зменшенні обсягу виробництва постійні витрати на одиницю продукції:

- а) збільшуються;
- б) зменшуються;
- в) не змінюються.

6 При збільшенні загального обсягу виробництва продукції постійні витрати на весь обсяг виробництва:

- а) збільшаться;
- б) не зміняться;
- в) зменшаться.

7 При збільшенні обсягу виробництва величина змінних витрат на одиницю продукції:

- а) не зміниться;
- б) збільшиться;
- в) зменшиться.

8 Як зміниться повна собівартість одиниці продукції, якщо загальний обсяг виробництва скоротиться?

- а) зменшиться;
- б) збільшиться;
- в) не зміниться.

9 Об'єкт калькулювання – це:

- а) суб'єкт господарювання;
- б) структурні підрозділи суб'єкта господарювання;
- в) виріб;
- г) робоче місце.

10 Вкажіть витрати, що не залежать від обсягу виробництва:

- а) змінні;
- б) постійні;
- в) прямі.

11 Назвіть витрати, що залежать від обсягу виробництва:

- а) непрямі;
- б) змінні;
- в) постійні.

12 Які з перелічених елементів не входять до виробничої собівартості:

- а) сировина й основні матеріали;
- б) заробітна плата основних виробничих робітників;
- в) витрати на підготовку кадрів;
- г) витрати на збут.

13 Які з наведених елементів входять до виробничої собівартості:

а) відрахування на соціальні заходи від заробітної плати основних робітників;

б) вартість спожитих сировини і матеріалів;

в) витрати на збут продукції.

ТЕМА 11

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Перелік основних питань теми

1 Зміст і завдання фінансового плану.

2 Планування потреби у фінансових ресурсах.

3 Планування прибутку підприємства.

Питання до самоконтролю

1 Зміст і завдання фінансового планування.

2 Основні розділи фінансового плану.

3 Планування потреби в основному та оборотному капіталі.

4 Методи планування прибутку.

5 Використання точки беззбитковості при плануванні прибутку.

6 Показники, що характеризують прибутковість діяльності підприємства.

Література [1, 7, 8].

Тести

1 Одним із завдань фінансового плану є:

а) планування виробництва та реалізації продукції;

б) визначення витрат підприємства;

в) забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності необхідними фінансовими ресурсами.

2 Метою складання фінансового плану є:

- а) взаємоузгодження доходів і витрат;
- б) визначення виробничої собівартості продукції;
- в) виявлення та мобілізація резервів збільшення прибутку за рахунок поліпшення використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів.

3 Назвіть фактори, які безпосередньо впливають на величину виручки від реалізації продукції:

- а) обсяг виробництва;
- б) стан основних засобів;
- в) вартість майна підприємства;
- г) якість продукції.

4 Основними шляхами збільшення прибутку на промисловому підприємстві є:

- а) підвищення продуктивності праці;
- б) зростання обсягів виробництва і реалізації продукції;
- в) зниження матеріаломісткості продукції;
- г) підвищення фондівіддачі.

5 Поточний фінансовий план складається:

- а) на рік із розбиттям по кварталах;
- б) на 3 – 5 років із розбиттям по роках;
- в) на кожен декаду місяця.

6 Фінансове планування – це:

- а) визначення обсягу фінансових ресурсів, необхідних для виробничо-господарської діяльності підприємства;
- б) визначення джерел надходження фінансових ресурсів;
- в) визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх використання.

7 Оперативне фінансове планування включає розроблення:

- а) оперативного фінансового плану;
- б) платіжного календаря;
- в) кредитного плану.

8 Фінансування підприємства з внутрішніх джерел відбувається за рахунок:

- а) амортизації;
- б) довгострокових кредитів банку;
- в) державного цільового фінансування.

9 Точка беззбитковості характеризує обсяг продажу, при якому:

- а) виторг від реалізації продукції більший від загальних витрат;
- б) виторг від реалізації продукції дорівнює загальним витратам;
- в) прибуток від реалізації дорівнює загальним витратам.

10 До власних джерел формування оборотних засобів підприємства належать:

- а) чистий прибуток;
- б) амортизаційні відрахування
- в) кредиторська заборгованість.

11 Ділення витрат на постійні і змінні відбувається з метою:

- а) прогнозування прибутку;
- б) розроблення стратегічних планів підприємства;
- в) визначення для кожної конкретної ситуації обсягу реалізації, що забезпечить беззбиткову діяльність підприємства.

12 Залежно від терміну, на який розробляється план, існують такі види планів підприємства:

- а) фінансовий план;
- б) бізнес-план;
- в) довгострокові плани.

13 Метод фінансового планування «Витрати – обсяг – прибуток» – аналіз визначати:

- а) мінімальний обсяг продажу продукції, починаючи з якого підприємство не має збитків;
- б) максимальний обсяг продажу продукції;
- в) прибуток від реалізації дорівнює загальним витратам.

ТЕМА 12

ОНОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ

Перелік основних питань теми

- 1 Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання.
- 2 Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції.
- 3 Об'ємно-календарне планування та сітьові моделі виробництва нової продукції.

Питання до самоконтролю

- 1 Визначте сутність, значення і завдання формування планів оновлення продукції.
- 2 Розкрийте взаємозв'язок життєвого циклу товару і формування плану оновлення продукції.
- 3 Назвіть стадії технічної підготовки виробництва.
- 4 Які критерії ефективності нововведень вам відомі?
- 5 У чому полягає об'ємно-календарне планування виробництва нової продукції?
- 6 Розкрийте сутність сітьових методів.

Література [4, 7, 9].

Тести

1 В основі планування виробництва оновлення нової продукції лежить:

- а) концепція життєвого циклу продукції;
- б) план виробництва продукції;
- в) асортиментний портфель.

2 Інвестиції – це:

- а) ресурси, вкладені в об'єкти підприємницької та інші види діяльності для отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;

б) сукупність коштів підприємства, яка використовується ним для одержання прибутку;

в) кредитні кошти, отримані підприємством на визначений термін.

3 При розробленні плану оновлення продукції на етапі планування технічної підготовки виробництва розрізняють такі типи нормативів технічної підготовки виробництва:

а) об'ємні і трудові;

б) календарні і трудові;

в) трудові.

4 Нова продукція – це:

а) номенклатура виробленої продукції;

б) удосконалення основних засобів підприємства;

в) виріб, що виготовляється вперше.

5 Перевірка відповідності фактичних характеристик (процесів діяльності, об'єктів) установленим вимогам і обмеженням називається:

а) контролем;

б) стимулюванням;

в) економічною діагностикою.

6 Які витрати належать до умовно – постійних:

а) витрати на оновлення продукції;

б) електроенергія на технологічні потреби;

в) сировина й основні матеріали;

г) адміністративно-управлінські витрати.

7 Назвіть витрати, що не залежать від обсягу виробництва:

а) витрати на технічну підготовку виробництва;

б) основні матеріали;

в) заробітна плата робітників основного виробництва.

8 Який проект капітальних вкладень вважається найкращим з економічної точки зору:

- а) проект з великими матеріальними витратами;
- б) проект з найменшими зведеними витратами;
- в) проект з найбільшими зведеними витратами.

9 Нормативна база планування складається із:

- а) системи норм і нормативів;
- б) групових показників;
- в) нормативних показників продукції.

10 До показників, що характеризують рівень освоєння проектної потужності, належать:

- а) коефіцієнт освоєння проектної потужності;
- б) фондомісткість;
- в) коефіцієнт екстенсивного навантаження.

11 З метою повного погодження проекту виробничої програми і виробничої потужності підприємства розробляють:

- а) таблиць робочого часу;
- б) баланс виробничих потужностей;
- в) баланс доходів і видатків.

12 Калькулювання собівартості нової продукції складається:

- а) на визначений період;
- б) за економічними елементами;
- в) за статтями витрат.

13 Абсолютна ефективність капітальних вкладень вказує:

- а) кількість інвесторів;
- б) вибір економічно кращого проекту;
- в) загальну величину їх віддачі.

ТЕМА 13

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК

Перелік основних питань теми

- 1 Технічний та організаційний розвиток (ОТР) підприємства.
- 2 Оцінка технічного рівня розвитку підприємства.

Питання до самоконтролю

- 1 Який зв'язок між інноваційною діяльністю та ОТР підприємства?
- 2 У чому полягає сутність поняття «технічний розвиток»?
- 3 Які задачі вирішує організаційний розвиток?
- 4 Основні питання, що охоплює план ОТР.
- 5 За якими показниками оцінюють організаційно-технічний рівень підприємства?

Література [1 – 3].

Тести

1 До об'ємних нормативів технічної підготовки виробництва належать:

- а) кількість технологічних процесів на одну оригінальну деталь;
- б) коефіцієнт технологічної оснащеності за видами обробки;
- в) трудомісткість просування технологічного процесу й оснащеності на одну оригінальну деталь.

2 Складовою плану організаційно-технічного розвитку є таке:

- а) створення та освоєння нової продукції, підвищення якості продукції, яка випускається;
- б) планування потреби в основних і допоміжних матеріалах на основне виробництво;
- в) планування фонду оплати праці.

3 Виробничим процесом називається:

а) сукупність пов'язаних між собою науково-технічних процесів, що забезпечують технологічну готовність підприємства випускати продукцію відповідної якості;

б) процес виготовлення виробів, призначених тільки для власних потреб підприємства;

в) сукупність дій людей, засобів праці й природи, необхідних для виготовлення продукції.

4 Існують такі основні параметри впливу на збут продукції:

а) ціна товару;

б) виробнича потужність;

в) залишки готової продукції.

5 Виробнича структура підприємства – це:

а) склад, кількісне співвідношення і розміри внутрішніх підрозділів, форми їх побудови;

б) структура випуску продукції за номенклатурою;

в) частка капіталу кожного засновника в статутному фонді.

6 Назвіть принципи планування організаційно-технічного розвитку:

а) цілеспрямованість;

б) стабільність;

в) комплексність.

7 Об'єктом науки планування є:

а) управлінські рішення;

б) підприємство як суб'єкт господарювання;

в) зовнішнє середовище.

8 Об'єкт калькулювання – це:

а) виріб;

б) структурні підрозділи суб'єкта господарювання;

в) суб'єкт господарювання.

9 Кошторис витрат на виробництво продукції складається:

- а) за комплексними витратами;
- б) у розрізі економічних елементів;
- в) на одиницю виробу.

10 Яка з відповідей правильна:

- а) собівартість продукції вища від її вартості;
- б) вартість продукції вища від її собівартості;
- в) собівартість продукції дорівнює її вартості;
- г) собівартість може бути вища, нижча чи дорівнювати вартості продукції.

11 Як зміниться повна собівартість одиниці продукції, якщо загальний обсяг виробництва збільшиться:

- а) зменшиться;
- б) збільшиться;
- в) не зміниться.

12 Індекс рентабельності інновацій – це:

- а) співвідношення приведених доходів до приведених на цю ж дату інноваційних витрат;
- б) співвідношення приведених інноваційних витрат до приведених на цю ж дату інноваційних доходів;
- в) співвідношення результатів та витрат на реалізацію техніко-організаційного заходу.

ТЕМА 14

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Перелік основних питань теми

1 Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану.

2 Склад бізнес-плану і технологія його розроблення.

Питання до самоконтролю

- 1 Сутність бізнес-плану.
- 2 Відмінності бізнес-планів від традиційного планування.
- 3 Основні групи бізнес-проектів.
- 4 Фактори, що впливають на зміст та структуру бізнес-планів.
- 5 Інформаційне поле бізнес-плану.
- 6 Структура та основні розділи бізнес-плану.

Література [2, 7, 8].

Тести

1 Бізнес-план – це:

а) документ, що являє собою результат комплексного дослідження основних сторін діяльності підприємства; опис функціонування створеного або реконструкції нового підприємства; робочий інструмент підприємця для організації своєї роботи;

б) задум (завдання, проблеми) і необхідні засоби його реалізації з ціллю доступу та отримання очікуваного економічного, технічного, технологічного або організаційного результату;

в) документ для отримання підприємством кредитних коштів.

2 Головною метою розроблення бізнес-плану є:

а) аналіз роботи підприємства за поточний період;

б) розроблення концепції ведення бізнесу ;

в) удосконалення звітності підприємця.

3 На зміст та структуру бізнес-плану впливають:

а) цілі, які ставить перед собою підприємець, опрацьовуючи бізнес-план;

б) планування чисельності робітників;

в) наявність основних засобів на підприємстві.

4 Хто бере участь у розробленні бізнес-плану підприємства:

- а) робітники виробничих підрозділів;
- б) інвестор;
- в) керівник підприємства.

5 У розділах бізнес-плану надзвичай наводять:

- а) специфічну термінологію;
- б) кінцеві результати відповідних розрахунків;
- в) економічні розрахунки.

6 Резюме бізнес-плану – це:

- а) очікувані результати бізнес-плану;
- б) опис змісту;
- в) короткий вступ.

7 Інформаційне поле бізнес-плану – це:

- а) інформація про фактори зовнішнього середовища;
- б) точна інформація та основоположні припущення;
- в) сукупність відомостей, що наведені у бізнес-плані.

8 Одним із основних завдань підприємницької діяльності є:

- а) виробництво товарів;
- б) соціальний захист населення;
- в) одержання прибутку.

9 У відповідності до якого документу здійснюється управління підприємством:

- а) статут;
- б) бізнес-план;
- в) колективний договір;

10 Ринковій моделі господарювання характерні такі особливості:

- а) розширення прав і обов'язків суб'єктів господарювання;
- б) наявність прямого втручання в роботу підприємства державних органів управління;

в) централізація управління і жорсткий контроль над діяльністю суб'єктів господарювання;

11 Сукупність сталих зв'язків об'єктів і суб'єктів управління підприємством, що реалізовані в конкретних організаційних формах, називається:

- а) структурою виробництва;
- б) структурою управління;
- в) структурою підприємства

12 При збільшенні обсягу виробництва величина змінних витрат на одиницю продукції:

- а) не зміниться;
- б) збільшиться;
- в) зменшиться.

13 З якою метою проводиться економічна діагностика підприємства:

- а) з метою вивчення поточного стану підприємства, визначення внутрішніх резервів;
- б) для проведення аудиту підприємства;
- в) з метою складання бізнес-плану.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Гончаров, М.Ю. Системний факторний аналіз економічних процесів на транспорті [Текст]: підручник / М.Ю. Гончаров. – К.: Логос, 1999. – 423 с.

2 Горемыкин, В.А. Экономическая стратегия предприятия [Текст]: учебник / В.А. Горемыкин, О.А. Богомолов. – М.: Филинь, Рилант, 2001. – 506 с.

3 Дикань, В.Л. Реформирования экономики Украины и конкурентоустойчивость предприятий [Текст]: монографія / В.Л. Дикань. – Харьков: Основа, 1997. – 345 с.

4 Дикань, В.Л. Экономика предприятия [Текст]: учеб. для вузов / В.Л. Дикань, И.М. Писаревский. – Харьков: Олант, 2002. – 223 с.

5 Економіка підприємства [Текст]: зб. задач і тестів / В.Л. Дикань, І.Л. Плетникова, В.О. Мельник [та ін.]. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 290 с.

6 Дикань, В.Л. Экономика предприятия [Текст]: учеб. пособие / В.Л. Дикань, Е.В. Шраменко, Н.В. Якименко. – Харьков: УкрГАЗТ, 2008. – 274 с.

7 Зинь, Е.А. Планирование деятельности предприятий [Текст]: учебник / Е.А. Зинь, М.О. Турченко. – К.: Професионал, 2004. – 320 с.

8 Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства [Текст]: підручник / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2003. – 432 с.

9 Тюленев, Л.В. Организация и планирование машиностроительного производства [Текст]: учеб. пособие / Л.В. Тюленев. – Спб.: Бизнес – пресса, 2001. – 304 с.

10 Дикань, В.Л. Економіка праці на підприємствах залізничного транспорту [Текст]: навч. посібник / В.Л. Дикань, Ю.В. Єлагін, Т.Г. Сухорукова. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. – 345 с.

11 Єлагін, Ю.В. Економіка праці [Текст]: конспект лекції / Ю. В. Єлагін, Т.Г. Сухорукова. – Харьков: УкрДАЗТ, 2011. – 45 с.